

राजधानी दैत्य

वर्ष ३३

अंक १३०

२०८० साल पुस ६ गते शुक्रबार (22 Dec. 2023 Friday)

मूल्य रु. ५/-

Log in : rajbirajdainik.com.np

यस अंक भित्र : २ पृष्ठमा : कार्यान्वयन हुने योजना समेटेर ३ पृष्ठमा : सामाजिक सञ्जाल नियमनका ... ३ पृष्ठमा : गाजामा बालबालिकाका लागि ...

उच्च बारमा एशोसिएशनमा हरेराम र बलराम प्यानलको उम्मेदवारी

हरेराम यादव

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, ५ पुस।

स्थानीय कानून व्यवसायीहरुको साभा संगठन उच्च अदालत बार एशोसिएशन राजविराजको निर्वाचनमा कानून व्यवसायी हरेराम यादव र बलराम सिंह आमने सामने भएका छन्।

एशोसिएशनको अगामी पुष १४ गते शनिवार नयाँ नेतृत्वका लागि निर्वाचन हुँदैछ। अध्यक्ष सहित १३ पदका लागि हुने निर्वाचनमा लोकतान्त्रिक कानून व्यवसायी समूह तथा प्रगतिशिल पेशागत समावेशी कानून व्यवसायी समुहबाट अध्यक्ष पदमा बलराम प्रसाद सिंह, उपाध्यक्ष तेजनारायण चौधरी, सचिव दानो कुमारी चौधरी र कोषाध्यक्षमा बालकृष्ण कार्की रहेका छन्। उक्त प्यानलबाट सदस्यहरुमा प्रदिप कुमार मण्डल, उदयचन्द्र जैन, राजकुमार टरैत, भागवत यादव, राम नारायण चौधरी, प्रेम कुमार आले, लिलाम्बर कर्ण र सुरेन्द्र कुमार दास चुनावी प्रतिस्पर्धामा होमिएका छन्।

लोकतान्त्रिक कानून व्यवसायी समूहबाट अध्यक्ष पदमा हरेराम यादव, उपाध्यक्ष धर्मेन्द्र यादव, सचिव मो. समिम अख्तर र कोषाध्यक्षमा उमाशंकर देव पनि आफ्नो भाय आजमाउदै

मालपोत प्रमुखमा केशव भालाई जिम्मेवारी दिइयो

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, ५ पुस।

भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय राजविराजमा एक हप्ता अघि अधिकृतको रूपमा सरुवा भई आएका केशव कुमार भालाई विहीवारदेखी कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी दिइएको छ।

भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा गरिबी निवारण मन्त्रालयले विहीवार उनको नाउंमा कार्यालय प्रमुख तोकिएको भन्दै पत्र पठाएको छ।

“अर्को व्यवस्था नभएसम्मको लागि मालपोत कार्यालय राजविराज सप्तरीको कार्यालय प्रमुखको हैसियतले दैनिक, प्रशासनिक तथा आर्थिक लगायत सम्पूर्ण अधिकार प्रयोग गर्नेगरी कामकाज गर्न कार्यालय प्रमुखको जिम्मेवारी व्यहोरा मिति २०८०/०९/०५ (सचिवस्तर) को निर्णयानुसार अनुरोध छ” पत्रकार उल्लेख गरिएको छ।

प्रमुखको जिम्मेवारी पाएपछि

उनले विगतदेखी कार्यालयमा देखिएका विभिन्न खाले समस्याताई समाधान गर्नेतर्फ पहल थाले प्रतिबद्धता जनाए। यसअधिका कार्यालय प्रमुख शिवशरण पण्डितको गत कार्तिक १५ गते तै जिल्ला प्रशासन कार्यालय रैतहटमा पदस्थापन भइसकेको छ। तर, उनले रमाना नलिई झण्डे डेढ महिना भन्दा बढी समयदेखी मालपोत कार्यालय राजविराजको प्रमुख भएरै कामकाज गरिरहेका थिए।

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्याने पनि जान सक्छ त्यसैले सावधानी अपनाउँ।

लोसपाका केन्द्रिय सदस्य राजाबाबुको निधन

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, ५ पुस।

विहीवार निधन भएको छ।

सप्तरीको राजगढ गाउँपालिका २ कमलपुर निवासी ८० वर्षीय यादवको आफ्नै घरमा विहान निधन भएको हो। पचायत कालमा क्षेत्रपाल समेत बनेका उनी नेपाल सद्भावना पार्टीबाट खुल्ला राजनीतिमा सक्रिय भएका थिए। उनी केही दिनयता अस्वस्थ्य रहदै आएका थिए।

यसेवीच लोसपा नेपालका वरिष्ठ नेता राजेन्द्र महतो विहीवार उनको घर पुगि श्रद्धाङ्गली व्यक्त गरेका छन्। यादवको पार्थिव शरीरमा पार्टीको झण्डा ओढाएर उनले अन्तिम श्रद्धाङ्गली दिएका थिए। सो अवसरमा पार्टीका केन्द्रिय सदस्य जयप्रकाश ठाकुर, दिपेन्द्र चौधरी, गजेन्द्र कुमार मण्डल, रुपनी गाउँपालिकाका अध्यक्ष दिनेश यादवलगायत ठूलो संख्यामा पार्टीका नेता, कार्यकर्ता, समर्थकहरुको उपस्थिति रहेको थियो।

- व्यक्तिगत सवारीको सद्गु तुला र एकपटकमा ध्वेरैजनाले प्रयोग गर्ने मिल्ने सवारी साधनको प्रयोग बढाउँ।
- डिजेल र पेट्रोलबाट चल्ने सवारीसाधनको विकल्पमा विद्युतीय सवारीसाधनको प्रयोग गर्ने।
- आफ्ले प्रयोग गर्ने सवारीसाधनको नियमित प्रदुषण जाँच गर्ने।

प्रदुषण घटाउँ, वातावरण जोगाउँ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

सम्पादकीय

जघन्य अपराधका घटनालाई निरुत्साहित पार्न अग्रसर होअै

समाजमा हुने गरेका जघन्य अपराधका घटनाहरूलाई निरुत्साहित समाजिक स्तरबाटै अगैसर हुनु जरुरी छ। यस्ता अपराधमा सबै भन्दा पहिला बलात्कारका घटनालाई निरुत्साहित गर्न आवश्यक छ। यो घटना निकै निन्दनिय कार्य हो। पाश्विक मानसिकता भएकाहरु महिलालाई उपभोग्य बस्तु ठानेर बलात्कारका घटना बढाएका छन्। बालिकादेखि वृद्धासम्म यस्ता घटनाका शिकार हुने गरेको घटना सार्वजनिक हुँदा हाम्रो समाज मुकदर्शक बनिरहेको छ। महिला अस्मिता रक्षा र महिला अधिकारको संरक्षणले पार्न सभ्य समाजको निर्माण हुन्छ। यस्ता घटनाले महिला जगतलाई आतंकित बनाउँछ भने सम्पूर्ण समाज स्तब्ध र आक्रोशित बन्नु स्वाभाविक पनि हो।

हामी नेपाली यस्तो पाश्विक युगमा अहिले पनि बाँचिरहेका छौं, जहाँ महिलाहरूलाई मानव भन्दा पनि उपभोग्य वस्तुका रूपमा बुझिरहेका छौं। हामी अहिले पनि घोर अत्याचारको युगमा बाँचिरहेका छौं, जस्तो अनुभव हुने गर्दछ। बलात्कार वा बलात्कार प्रयासका घटना हाम्रा समाजको कलंकका रूपमा रहे भै महिलालाई बोक्सीका नाममा, विद्युवाका नाममा र यस्ता अनेकानेक घटनाहरूमा प्रताडित, उपभोग र तिस्कृत गरिने घटनाहरू हाम्रा अगाडि दिनहुँ जसो आइरहेका हुन्छन्।

अधिकारका लागि लड्न हामी नेपाली जहिले पनि अगाडी नै हुन्छौं तर, यस्ता घटनालाई जडैबाट उखालेर फाल्न कीन चुकेका छौं त ! तसर्थ यस्ता घटनालाई निरुत्साहित पार्न हामी समाजमा बस्ने मानिस एक जुट भएरै लाग्नै पर्ने अवस्था आएको छ।

काठमाडौं, ५ पुस (रासस)।
मुलुकको विकास निर्माण प्रक्रियामा नयाँ खोजे र कार्यान्वयन हुने खालका मात्रै योजना छनोट गर्ने उद्देश्य राखेर राष्ट्रिय योजना आयोगले १६ औं योजनाको तयारी गरिरहेको जनाएको छ।

आयोजना कार्यान्वयनका क्रममा के कस्ता समस्या देखिए, समाधानका लागि गरिएका प्रयास प्रभावकारी भए वा भएनन् यी र यस्तै प्रश्नको उत्तर खोज्नै जनअपेक्षा सम्बोधन गर्ने गरी नयाँ योजनाको तयारी भइरहेको आयोगका उपाध्यक्ष डा मीनवाहादुर श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो।

आयोगमा बिहीबाट आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा उपाध्यक्ष श्रेष्ठ १६ औं योजना तर्जुमा सम्बन्धमा हालसम्म सम्पादन भएका कार्य, योजनाको मस्योदामार्थ प्राप्त भएका मुख्य सुझाव तथा वस्तुनिष्ठ योजना बनाउनका लागि अवलम्बन गर्नुपर्ने उपायका बारेमा जानकारी दिनुभयो।

विकास निर्माणको काम प्रभावकारी हुन नसक्नुको पछाडि अन्तर सरकारी निकायबीचको समन्वयको अभाव देखिएको, वन क्षेत्रको जग्गा प्रयोग तथा भूमि प्राप्ति र जनशक्तिको उपलब्धतालागायतका अनेकन कारण, त्यसको समाधान खोज्ने लक्ष्यका साथ नयाँ योजनाको तयारी भइरहेको उहाँको भनाइ छ।

सरकारको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समेत नयाँपनको खोजी गर्न लागिएको र त्यसको सुरुआत आगामी अर्थिक वर्षदेखि नै कार्यान्वयनमा जाने उपाध्यक्ष डा श्रेष्ठको कथन छ। “प्रधानमन्त्रीले पनि केही नयाँ गरौं भन्ने सोच राख्नुभएको

छ। सोहीअनुसार हामीले आवश्यक प्रवन्ध गरिरहेका छौं। कानुनी सुधार गर्नुपर्ने भए त्यसका लागि पनि आवश्यक तयारी भइरहेको छ”, उहाँले भन्नुभयो।

आयोगले सोहाँ योजनाको अन्त्यसम्म मुलुकको कल गार्हस्थ्य उत्पादन (जिडिपी) ८८० खर्ब बराबरको बनाउने लक्ष्य राखेको छ। त्यसका लागि सरकार, निजी क्षेत्रका तर्फबाट के कस्तो लगानी र तयारी आवश्यक रहेको भन्ने बारेमा छलफल अन्तिम चरणमा रहेको जनाएको छ। निजी क्षेत्रले सन् २०२० सम्म जिडिपी कूल रु एक सय खर्ब बराबरको हुने प्रक्षेपण गरेको छ।

सरकार र निजी क्षेत्रले सार्वजनिक गरेको विवरण एक आपसमा मिले खालको नै रहेको जानकारी दिई उहाँले पूर्वाधार क्षेत्रमा गरिएको लगानीले दिगोपन दिने बताउनुभयो। भैरहवास्थित गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निर्माण भए पनि सञ्चालनमा आउन नसकेको भनेर तत्काल निराश हुनुपर्ने अवस्था नभएको उल्लेख गर्दै उहाँले त्यसबाट क्रमशः लाभ हासिल हुने स्पष्ट पार्नुभयो।

सन् २०१९ मा भण्डै १२ लाख पर्यटकले नेपाल भ्रमण गरेको तथ्य पेश गर्दै उहाँले सन् २०२४ मा उक्त नयाँ रेकर्ड बन्ने बताउनुभयो। त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल पूर्ण क्षमतामा चलाउँदा

पर्यटकको आवागमन बढेको विवरण पेश गर्दै उहाँले भैरहवा र पोखरा विमानस्थल सञ्चालनमा आउँदा त्यसले थप पर्यटन भित्रचाउन सहयोग पुऱ्याउने बताउनुभयो।

सन् २०२६ मा नेपाल अल्पविकसित देशबाट विकासोन्मुख देशमा स्तरोन्नति हुँदा त्यसले लगानी भित्रचाउन थप सहयोग पुऱ्ये जानकारी दिई उपाध्यक्ष श्रेष्ठले नकारात्मक प्रचार गरेर तथ्यलाई ओझेलमा पार्न नहुने स्पष्ट पार्नुभयो। “त्यसको नकारात्मक पक्षका बारेमा मात्रै चर्चा भएको छ। सकारात्मक पक्ष धेरै छ। यसका बारेमा आयोगले अध्ययन पनि गरेको छ। आवश्यक तयारी पनि गरेको छ”, उपाध्यक्ष श्रेष्ठले भन्नुभयो।

प्रदेश सरकारलाई थप बलियो बनाउनुपर्नेमा जोड दिई उपाध्यक्ष श्रेष्ठले सङ्घीय

सरकारका तर्फबाट बनाइदिनुपर्ने ऐन, कानुन समयमा पूरा भए त्यसबाट प्रदेश अपेक्षात रूपमा सबल बन्ने उहाँको भनाइ छ। प्रदेश सरकारलाई कूल बजेटको ४० प्रतिशत उपलब्ध गराउनुपर्नेमा हालसम्म २९ प्रतिशत मात्रै उपलब्ध भएको, आवश्यक कानुन नभएका कारण प्रभावकारी कार्यसम्पादन गर्न नसकेको तथ्यलाई आत्मसात गरेर जानुपर्ने उहाँको भनाइ छ।

मन्त्रिपरिषदले आयोगको सिफारिसमा आयोजना वर्गीकरणको आधार तथा

मापदण्ड-२०८० स्वीकृत गरिसकेको छ। यसबाट सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहमा सञ्चालनमा आउँदा त्यसले थप पर्यटन भित्रचाउन सहयोग पुऱ्याउने बताउनुभयो।

सामाजिक सुरक्षाका क्षेत्रमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट विभिन्न खालका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अगाडि बढाइएकाले त्यसमा एकरूपता ल्याउने प्रयास गरिएको उपाध्यक्ष श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो। आयोगले बजेट तर्जुमादेखि संसदमा बजेट भाषण गर्नेसम्मका कार्य तालिकालाई प्रणालीगत सुधार गर्ने कार्यविधि तयार भई मन्त्रिपरिषदमा पुरोको जनाएको छ।

आयोगका सदस्य डा रामकुमार फुयाँलका अनुसार बजेट निर्माण प्रक्रियालाई परिमार्जन गर्ने उद्देश्यका साथ आयोग, अर्थ मन्त्रालय र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्कोको एउटा समूहले उक्त कार्यविधि तयार पारेको हो।

प्रस्तावअनुसार अब राष्ट्रिय स्रोत अनुमान समितिको बैठक माघ १५ गते बस्तु र बजेट सिलिड सोही महिना दिइनेछ। आयोगले आगामी आवका लागि बजेट तर्जुमा गर्न सबै निकायलाई पत्र पठाइसकेको छ। सोहाँ योजना आगामी माघमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्य राखिएको छ।

‘बीमितले देशभरका अस्पतालबाट सेवा लिनसक्ने व्यवस्था आवश्यक छ’

काठमाडौं, ५ पुस (रासस)।

स्वास्थ्य तथा

जनसङ्ख्यामन्त्री मोहनबहादुर

स्वास्थ्य सेवा लिन पाउने गरी व्यवस्था गर्न सरोकारवालालाई

बाँकी तीन पृष्ठमा

लामखुट्रेको टोकाईबाट लाग्ने डेंगुका लक्षण तथा यसबाट बच्ने उपाय

लक्षण

- उच्च ज्वरो आउनु।
  - जोरी र मांशपेशीहरूमा असह्य पीडा हुनु।
  - आँखाको गेडी दुख्नु।
  - अत्याधिक टाउको दुख्नु।
  - शरीरमा राता बिमिराहरु आउनु।
- यस्ता लक्षणहरू देखापरेमा डेंगु हुन सक्छ। तत्काल चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिअै।

बच्ने उपाय

- लामखुट्रेबाट बच्न पुरै शरीर ढाक्ने लुगा लगाओ।
  - घरभित्र लामखुट्रे छिर्न नसक्ने गरि भ्रूयाल, ढोकामा जाली वा सुत्ने बेलामा भुल लगाएर सुतौ।
  - घर, कार्यस्थल र सार्वजनिक स्थानमा पानी जम्न नदिअै।
  - पानी राखेको भाँडालाई छोपेर राख्नै।
  - अध्यैरा कुना-काप्चामा किटनाशक औषधी छर्क्ने गरौं।
- रुपनी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय रुपनी, सप्तरी

डा. सरोज कुमार साह

Dr. Saroj Kumar Sah

MBBS, MS Orthopaedics (BPKIHS) Dharan, Fellowship in Hand Surgery (CMC Vellore) NMC Reg. No. : 13288

हाइ जोर्नी, नशा तथा बाथ रोग विशेषज्ञ

डा. जयान्ती यादव

Dr. Jayanti Yadav

M.B.B.S. MD (Obstetrician and Gynaecologist)

हाल कार्यरत गजेन्द्र नारायण सिंह अस्पताल राजविराज NMC Reg. No. : 15312

बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसुती रो

सामाजिक सञ्जाल नियमनका लागि मस्यौदा तयार

काठमाडौं, ५ पुस (रासस)।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले सामाजिक सञ्जाल नियमन र व्यवस्थानका लागि विधेयको मस्यौदा तयार गरेको छ। सूचना र प्रविधिको बहादूर विकाससँगै यसको उपयोग र दुरुपयोगका सवाल सिर्जना भइरहेका बेला सरकारले नियमनका लागि सञ्चारीय संसदमा विधेयक प्रस्तुत गर्ने तयारी गरेको हो।

विज्ञापन बोर्डले बिहीबार आयोजना गरेको डिजिटल माध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा हुने विज्ञापन नियमनसम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रममा मन्त्रालयका सहसचिव नेत्रप्रसाद सुवेदीले सामाजिक सञ्जालको नियमन र व्यवस्थापन चुनौतीको विषय बनेका सन्दर्भमा आमनागरिक र सरोकारवालाको आग्रहका आधारमा विधेयक बनाइएको तथा मस्यौदालाई चाँडै सुभावका लागि सार्वजनिक गरिने जानकारी दिनुभयो। सो विधेयक मस्यौदा समितिका संयोजक सहसचिव सुवेदीले पहिलो पटक यसप्रकारको कानुन बन लागेको उल्लेख गर्दै सामाजिक सञ्जालमा हुनसक्ने दुरुपयोग र

गलत सूचनाको प्रयोग तथा त्यसबाट हुनसक्ने हानि नोक्सानी रोक्न विज्ञापन नियमनका विषय पनि उक्त कानुनले सम्बोधन गर्न बताउनुभयो। नेपाल सरकारले सामाजिक सञ्जाल सञ्चालनसम्बन्धी निर्देशिका जारी गरिसकेको छ।

बोर्डका अध्यक्ष लक्ष्मण हुमागाईले प्रस्तावित विधेयकमा

विज्ञापनदाता, एजेन्सी र सरोकारवालासँगको राय लिएर सुभाव दिइने बताउनुभयो। उहाँले प्रविधिको विकास र विस्तारलाई रोक्न नसकिने भएकाले यसको नियमन तथा व्यवस्थापन आवश्यक भएकाले बोर्डले सरोकारवालासँगको परामर्शमा विद्युतीय माध्यम र सामाजिक सञ्जालमा हुने

विज्ञापनका लागि नियमनका मापदण्ड तयार गरेको बताउनुभयो। नेपाल विज्ञापन सङ्घका अध्यक्ष सोम धितालले नियमन गरिंदा विज्ञापन एजेन्सीका १५ प्रतिशत सेवा शुल्क कटौती हुन नहुने र विज्ञापन बजारमा भइरहेको रोजगारीमा निरुत्साहन हुन नहुनेमा जोड दिनुभयो।

'बीमितले देशभरका ... सुभाव दिनुभएको छ।

मन्त्रालयद्वारा बिहीबार यहाँ आयोजित राष्ट्रिय स्वास्थ्य वित्त रणनीति कार्यान्वयन कार्ययोजना हस्तान्तरण कार्यक्रममा मन्त्री बस्नेले विमितले जुन ठाउँमा स्वास्थ्य बीमा गरे पनि बीमितले देशभरका कुनै पनि अस्पतालबाट सेवा लिनसक्ने व्यवस्था आवश्यक छ।" कार्यक्रममा मन्त्री बस्नेले स्वास्थ्य वित्त रणनीति कार्यान्वयनमा सबै एकजुट हुन आव्वान गर्नुभयो।

बीमाप्रतिको आशड़का बढेको छ", मन्त्री बस्नेले भन्नुभयो, "यद्यपि अहाले बीमा बोर्डले सुधारका योजना सुरु गरेको छ। जुन ठाउँबाट बीमा गरे पनि बीमितले देशभरका कुनै पनि अस्पतालबाट सेवा लिनसक्ने व्यवस्था आवश्यक छ।" कार्यक्रममा मन्त्री बस्नेले स्वास्थ्य वित्त रणनीति कार्यान्वयनमा सबै एकजुट हुन आव्वान गर्नुभयो।

"रणनीति बनाउनु र पारित गर्नुभन्दा पनि महत्वपूर्ण विषय त्यसको कार्यान्वयन हो। नीति कार्यान्वयन जित चाँडो भयो, उति नै मुलुकले फाइदा लिन सक्छ", उहाँले भन्नुभयो।

कार्यक्रममा मन्त्रालयका सचिव डा रोशन पोखरेलले मन्त्री बस्नेतलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवा अनुगमन

दिर्दर्शन, (२०८०), राष्ट्रिय स्वास्थ्य वित्त रणनीति (२०८०/२०९०) तथा स्वास्थ्य बीमा रणनीतिक मार्गाचित्र (२०२४-२०३०) हस्तान्तरण गर्नुभयो। उहाँले ती तीनवटा दस्तावेज हस्तान्तरण गर्दै नीति कार्यान्वयनका लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तीनै तहका सरकारले अपनत ग्रहण गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

स्वास्थ्य वित्त रणनीति (२०८०/९०) गत जेठमा बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट पारित भएको थियो। मन्त्रालयका उपसचिव बाबुराम घिमिरे, डा समीर अधिकारी र डा पुमावति थापाको संयोजनमा द्रुत परिणाम पद्धतिमार्फत उक्त रणनीति कार्यान्वयन योजनाका लागि दस्तावेज निर्माण गरिएको हो।

महिला हिंसा के हो र कसरी कम गर्न सकिन्छ

महिला हिंसा

महिला विरुद्धका हिंसा विशेष रूपमा महिलाको विरुद्धमा हुने सम्पूर्ण हिंसात्मक कार्यहरू हुन्। यस्तो प्रकारको हिंसाले कुनै पिडितको लिङ्गलाई प्राथमिकतामा राखेको कुनै विशेष समूहलाई लक्षित गरेको हुन्छ। यस्तो हिंसा लिङ्गमा आधिरित हुन्छ अर्थात महिला भएकै कारण कसैले यस्तो हिंसाको शिकार बन्नु परेको हुन्छ। महिलामाथि हुने हिंसा भन्नाले महिलाको जन्मपूर्व देखि मृत्यु नहुन्नेल सम्मको अवस्थामा महिला भएकै कारणबाट हुने विभिन्न खाले विभेदपूर्ण व्यवहार शोषण शारीरिक, मानसिक तथा यौनिक यातनाहरू र दुर्व्यवहारलाई बुझाउँछ। यस्ता हिंसा महिला विरुद्ध महिलार र पुरुष दुवैले गर्ने गरिन्छ। यसले समाज विकासको क्रमलाई प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा प्रभाव पारिरहेको हुन्छ। खास गरी महिलाहरूको जैविक बनावटलाई आधार बनाएर समाजले महिलाहरूलाई गर्ने व्यवहारले हरेक महिलाको प्रगतिको बाधक बनिरहेको अवस्था रहेको छ। परम्परागत मूल्य मान्यताका आधारमा गरिने हिंसाका कारण महिलाहरू बढी पीडित बन्ने गरेका छन्। घरेलु हिंसाका कारण होस् वा बोक्सी प्रथा अथवा दाइजोका कारण हुने घटनामा पीडित हुने महिलाहरूको सङ्ग्राम उल्लेख्य छ। आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक, नागरिक तथा साँस्कृतिक लगायत मानवअधिकारका आधारभूत अधिकारहरूबाट महिलाहरू वन्नित छन्। समाजमा जस्तै सुकै परिवर्तन भए पनि महिलाले परिवर्तनको अनुभूति गर्न सकेका छैनन् र महिलामाथि हुनेहिंसाका घटनामा कमी आउन सकेको छैन।

महिला हिंसा अन्त्य गर्ने उपाय

महिलाको लागि शिक्षामा पहुँच र सम्पत्तिमाथिको स्वामित्व स्थापितगरी कुरीति र कुसंस्कारको रूपमा रहेको विद्युवा प्रथा, घुम्टोप्रथा, बाल तथा अनमेल विवाह प्रथाको अन्त्य गरिनुपर्छ। त्यसका लागि महिला हिंसा विरुद्ध बनेका राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको व्यवहारिक कार्यान्वयनसँगै बोक्सी प्रथा र घरेलु तथा महिलाहिंसा विरुद्धको कडा कानून निर्माण, दाइजो दिने वा लिनेलाई कडाकारवाही गरी कुनैपनि खाले भेदभाव विरुद्ध दण्ड र सजायको व्यवस्था हुन सके मात्र महिलामाथि हुने हिंसा कम गर्न सकिन्छ।

जनहीतका लागि : शम्भुनाथ नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कठौना, सप्तरी

शीतलहरको समयमा चिसोको कारण मानिसको ज्यानै पनि जान सक्छ त्यसैले निम्न सावधानी अपनाओ

- जाडो यामकोलागि समयमै न्यानो कपडाको जोहो (व्यवस्था) गरौ।
- शीतलहरको समयमा घर बाहिर खुला स्थानमा धेरै समय नविताओं, घर बाहिर निस्कनु परेमा वा धेरै समय विताउनु पर्ने भएमा न्यानो कपडा लगाओ।
- रातको समयमा न्यानो सिरक, कम्बल जस्ता ओढौने प्रयोग गरौ र घरभित्र राति सुत्दा शरीरको साथै अनिवार्य रूपमा छाती तथा टाउको ढाक्ने गरौ।
- शीतलहर चलेको समयमा आगो तापेर शरीरलाई न्यानो राख्ने, छाती र टाउकोलाई विशेष गरेर चिसोबाट जोगाउने गरौ।
- चिसोको समयमा शरीरलाई चाहिने आवश्यक खानेकुरा र पर्याप्त मात्रामा तातो खाने कुराहरु खाने गरौ।
- बालबालिका, वृद्धवृद्धा, गर्भवती महिला तथा विरामीहरूको हेरचाहमा विशेष सतर्कता अपनाउने, बालबालिकाहरूलाई न्यानो अवस्थामा राख्ने गरौ।
- शीतलहर चलेको बेलामा पाल्तु पशुपंक्षीलाई सकेसम्म खुल्ला स्थानमा चराउन नलैजाने, गोठ/टहरामै राख्ने पर्याप्त धाँस/पराल र दाना दिने गरौ।
- चिसोको कारण विरामी भएमा तत्कालै नजिको स्वास्थ्य चौकी वा अस्पतालमा तुरन्तै उपचारको लागि जाने/लैजाने गरौ।
- चिसोको कारण पशुपंक्षी विरामी भएमा नजिकैको पशु चिकित्सालयमा तुरन्तै सम्पर्क गरी औषधोपचार गर्ने गरौ।
- कोठभित्र आगो बालेर तातो पार्दा पर्याप्त भेन्टिलेशनको व्यवस्था मिलाओ।
- तातोपनकोलागि आगो बाल्दा आगलागी हुन सक्ने भएकोले सतर्कता अपनाओ।

अनुरोधकर्ता

महादेवा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, सप्तरी

विश्व समाचार

गाजामा बालबालिकाका लागि पिउने पानीको संकट, यूनिसेफद्वारा चिन्ता व्यक्त

संयुक्त राष्ट्रसङ्गीय बालकोष (यूनिसेफ)।

गाजामा सुरक्षित पिउने पानीको अभावले रोगका कारण 'धेरै बालबालिका'को दुखद मृत्यु हुन सक्ने चेतावनी दिइएको छ। संयुक्त राष्ट्रसङ्गीय बालकोष (यूनिसेफ) का प्रमुख क्याथरिन रसेलले बुधवार गाजामा सुरक्षित पिउने पानीको अभावले रोगका कारण 'धेरै बालबालिका'को दुखद मृत्यु हुन सक्ने चेतावनी दिनभएको हो।

"पर्याप्त मात्रामा स्वच्छ पानीको पहुँच जीवन र मृत्युको विषय हो", यूनिसेफकी कार्यकारी निर्देशक रसेलले भन्नुभयो, "गाजाका बालबालिकाले बोर्डले सुधारका योजना आयोजित र उपचार र वितरण सेवाको असुरक्षित सोतहरूको पानी प्रयोग गरिरहेका छन् जुन अत्यधिक प्रदूषित छ। सुरक्षित पानीको अभावमा आगामी दिनमा अभ धेरै बालबालिका अभाव र रोगका कारण मर

राष्ट्रिय सभा निर्वाचनका लागि मतदानस्थल तोकिए

दैनिक समाचारदाता
राजविराज, ५ पुस ।

राष्ट्रिय सभा सदस्य
निर्वाचनका लागि मतदान स्थल
तथा मतदान केन्द्र तोकिएको छ ।

माघ ११ गते हुने राष्ट्रिय सभा सदस्य निर्वाचनका लागि प्रत्येक प्रदेशमा एक/एक वटा मतदान स्थल र सोही मतदान स्थलमा दुई/दुई वटा मतदान केन्द्र रहने गरी जम्मा ७ मतदान स्थल र १४ वटा मतदान केन्द्र तोकिएको निर्वाचन आयोगले जनाएको छ ।

आयोगका सहसचिव एवं प्रवक्ता शालिग्राम शर्मा पौडेलद्वारा विहीबार जारी विज्ञप्तिमा कोशी प्रदेशका लागि प्रदेश निर्वाचन कार्यालय, विराटनगर, मोरड, मधेश प्रदेशका लागि महेन्द्र नारायण निधि मिथिला संस्कृति केन्द्र, जनकपुरधाम, धनुषा,

बैड्डि कसुर मुद्दामा फरार रहेकी महिला पकाउ

दैनिक समाचारदाता
विराटनगर, ५ पुस ।

कोशी प्रदेश प्रहरी कार्यालय विराटनगरको पिअड्टी समुहबाट खटिएको प्रहरी टोलीले बैड्डि कसुर (चेक बाउन्स) मुद्दाका एक जना फरार प्रतिवादीलाई पकाउ गरेको छ ।

पकाउ परेमा इटहरी उप-महानगरपालिका ५ सुनसरीकी ३४ वर्षीया सञ्जु बस्नेत छिन् । उनलाई खोजतलास गर्ने क्रममा गाँउघरमा नै लुकिछिपी बसेको अवस्थामा फेला पारि पकाउ

रेड कर्नर नोटिस जारी गरिएका चार जना विदेशबाट पकाउ

काठमाडौं, ५ पुस (रासस) ।

नेपाल प्रहरीले एक हप्ताको अवधिमा इन्टरपोलबाट रेड कर्नर नोटिस जारी भई फरार रहेका चार जनालाई विदेशबाट पकाउ गरी नेपाल त्याएको छ । प्रहरीले इन्टरपोल तथा विभिन्न सदस्य राष्ट्रको समन्वयमा विभिन्न मुद्दामा इन्टरपोल महासचिवालयबाट रेड नोटिस जारी भएका उनीहरुलाई नेपाल त्याएको हो ।

प्रहरी नायब महानिरीक्षक कुवेर कडायतका अनुसार युनाइटेड अरब इमिरेट्स (युई) को दुर्बिल्वाट तीन तथा कुवेतबाट एकजनालाई नेपाल त्याएको हो । विद्युतीय

उच्च बारमा ...

हुने एशोसिएशनको निर्वाचनमा कुल २ सय ३ मतदाता रहेको तथा मतदान सकिए कै दिन मतगणना कार्य सूरु हुने कार्यक्रम तय गरिएको निर्वाचन समितिले जनाएको छ ।

सशस्त्र प्रहरीद्वारा ...

गोप्य सुचनाका आधारमा दिउँसो १ बजेतीर पुगेको सशस्त्र प्रहरीको वर्साइनस्थित टोलीले सो अनुसन्धान भईरहेको उनले बताए ।

बरामद गाँजा विहीबारै नेपाल

प्रहरीको जिम्मा लगाई गाजा

लुकाई राख्ने व्यक्तिबारे थप

अनुसन्धान भईरहेको उनले

सशस्त्र प्रहरीबल नेपाल नं ६ गण

प्रकाशक : नवीनकुमार गुप्ता (९८५२८२०५८४, ९८०३२८३१५), सम्पादक : अनिलकुमार अनल (९८४२८३४९९७), सहसम्पादक : दीपककुमार गुप्ता (९८४५१३२९९), लेआउट : संजय शेखर,

मुद्रण : न्यू नवीन प्रेस, राजविराज, फोन : ०१-५३०७६८ (कार्यालय), ईमेल : rajbirajdainik@gmail.com, वेबसाइट : rajbirajdainik.com.np

कांग्रेसको मधेस प्रदेश सम्मेलन सुरु

जनकपुरधाम, ५ पुस (रासस) ।

नेपाली कांग्रेसको प्रथम मधेस प्रदेश सम्मेलन सुरु भएको छ । शुक्रवारसम्म चल्ने सम्मेलनमा आठ वटै जिल्लाका प्रतिनिधि सहभागी भएका छन् । पार्टीका मधेस प्रदेश महामन्त्री वृहस्पति कृष्ण श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो ।

स्थानीय तिरहूतीयागाढी मैदानमा आयोजित सम्मेलनको पार्टी सभापति एवं पूर्व प्रधानमन्त्री

शेरबहादुर देउवाले उद्घाटन छलफल गरिने प्रदेश सभापति कृष्णप्रसाद यादवले जानकारी दिनुभयो ।

सम्मेलन सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रलाई सुदृढ गर्न विविध सवालमाथि गम्भीर छलफल गरी महत्वपूर्ण सन्देश प्रवाह गर्न सफल हुने विश्वास मधेस प्रदेश सरकारका भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्रीसमेत रहनुभएका सभापति यादवले बताउनुभयो ।

जनमुखी बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लिमिटेड राजविराज-४, सप्तरी

मिति : २०८०/०९/०६

बिषय :- लेखापरीक्षक आवश्यकता सम्बन्धी सुचना ।

उपरोक्त सम्बन्धमा यस जनमुखी बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि. को आ.व. २०८०/०८१ को बाह्य लेखा परिक्षण गर्न दर्तावाला चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स लेखापरीक्षकको आवश्यकता भएकोले ईच्छुक दर्तावाला चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स लेखापरीक्षकलाई तपशिलमा उल्लेखित कार्यविवरण र पारिश्रमिक अनुसार आवश्यक कागजातहरुसहित मिति २०८०/०९/१२ गते सम्म यस संस्थाको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र आवेदन पेश गर्नहुनलाई जानकारी गराईन्छ ।

तपशिल

(क) कार्य विवरण तथा पारिश्रमिक :

१. यस संस्थाको आ.व. २०८०/०८१ को बार्षिक लेखा परिक्षण गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
२. प्रचलित ऐन, कानून तथा नियमावली अनुसार नितिगत सुधार तथा संशोधनको लागी आवश्यक राय सुझाव पेश गर्ने ।
३. लेखा परिक्षण शुल्क आपसी समझदारीमा साधारण सभाबाट पारित भए बमोजिम हुने ।

(ख) आवश्यक कागजातहरु :

१. निवेदन ।
२. पेशागत प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
३. लेखा व्यवसायी सदस्यता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
४. निविकरण भएको लेखा व्यवसायी फर्म दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
५. प्यान/भ्याट दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
६. लेखापरिक्षकको कर चुक्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि ।
७. लेखा परिक्षणमा नियुक्तिका लागी अयोग्य नभएको स्वघोषणा ।

संचालक समितिको आज्ञाले
व्यवस्थापक

बालविवाह विरुद्ध अपील “बालविवाह जिन्दगी तबाह”

बालविवाह के हो ?

महिला र पुरुषका बीचमा पतिपत्नीको सम्बन्ध कायम गराउने धार्मिक, सामाजिक कार्यालाई विवाह भनिन्छ । विवाह गर्न उपयुक्त भनि तोकिएको उमेर भन्दा कम उमेरमा गरिने विवाहलाई बालविवाह भनिन्छ । नेपालमा कानुनतः विवाह गर्ने उमेर २० वर्ष तोकिएको त्यसैले २० वर्ष भन्दा कम उमेरमा गरिने विवाहलाई बालविवाह भनिन्छ । शारीरिक र मानसिक रूपमा परिपक्व नभई विवाह गर्नु सन्तान जन्माउँदा विवाहका लागिउमेरको हदबन्दी तोकिएको हो ।

बालविवाहले निम्त्याउने समस्या यस्ता छन् :

१. शारीरिक तथा मानसिक रोगको शिकार हुने ।
२. बालविवाहपछि स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पर्ने जस्तै आङ्ग खस्ने, फिस्टुला हुने, आमा तथा शिशुको मृत्यु हुने
३. बालविवाहपछि बालबालिकाले शिक्षाबाट वञ्चित हुने ।
४. घरेलु हिसाको शिकार हुने र हिसा सहन बाध्य हुने, कामको बोझ बोक्नु पर्ने
५. कमै उमेरमा सन्तान जन्माउँदा आमा तथा शिशुको मृत्यु हुने जोखिम उच्च हुने । अपाङ्गता भएका सन्तान जन्मन सक्ने ।
६. विवाहपछि बालबालिकाको पढाइ बिग्रिने, विरामी हुने, छिटो विवाह गर्दा छिटो बच्चा जन्मने, बालबालिकाको मानसिक शक्तिको विकास हुन्वाट वञ्चित हुने ।
७. आफ्नो शरीर र जीवनको बारेमा निर्णय गर्न सक्ने क्षमता नहुने ।
८. व्यवहारिक कुरा बुझन नपाउँदै जीवन बर्दाद हुन सक्ने, योनांगलाई हानी हुन सक्ने र परिवार चलाउन गाहो हुने ।

बालविवाह, बालअधिकार, महिलाअधिकारको हनन्मात्रै होइन, विकास र समुद्धिको बाधक पनि हो । तसर्थ बालविवाह नगरै नगराओ ।

बालविवाह सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था :

मुलुकी अपराध (सहिता) ऐन २०७४ को दफा १७३ मा बालविवाह गर्न नहुने भनी स्पष्ट व्यवस्था गरेको छ । यसैरागि सोहि दफाको उपदफा (१) ले विवाह गर्ने व्यक्तिको उमेर निर्धारण गरेको छ । जस अनुसार २० वर्ष नपुगी कसैले बालविवाह गर्न वा गराउन हुदैन भन्ने व्यवस्था गरेको छ । उपदफा (१) विपरित भएको विवाह स्वतः बदर योग्य हुने छ । यसैरागि उपदफा (३) मा कसूर गर्ने व्यक्तिलाई ३ वर्षसम्म कैद र ३० हजारसम्म जरिवाना हुने भनिएको छ । बालविवाह भएको ३ महिना भित्र उजुरी गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था कानूनले गरेको छ । तसर्थ, बालविवाहले बालबालिका मात्रै नभई परिवार, समाज र राष्ट्रलाई समेत गम्भीर असर गर्ने हुँदा बालविवाह नगरै नगराओ ।

अनुरोधकर्ता